GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

№ 76. Środa 3. kwietnia 1850. Rok bieżący gazety **39.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 24. marca. Na założenie funduszu inwalidów barona Haynau wpłynęła do urzędu obwodowego w Tarnopolu ze składek kwota 45 złr. 30 kr. m. k., a do urzędu obwodowego w Sanoku dla funduszu inwalidów barona Welden od gr. kat. plebana Jana Kozłowskiego z Czarny kwota 10 zr. m. k. Przesełając te kwoty na miejsce przeznaczenia, poczytuje sobie c. k. rząd krajowy za miły obowiązek wyrazić szlachetnym dawcom publiczne podziękowanie.

Lwów, 13. marca. Dla instytutu ślepych, który ma być założony we Lwowie, wpłynęły do urzędu obwodowego w Tarnowie następujące dary:

Od gminy Słupiec 1 zr. 45 k.; od gm. Szynwald 4 zr., od urzędu parafialnego w Tarnowie ze składek w kościele 10 zr. 15 k.; od proboszcza katedry ks. Slosarczyka 10 zr.; od księży wikarych katedralnych 2 zr. 30 kr.; od gm. Zalassowa 2 zr. 15 kr.; od proboszcza Pragłowskiego w Łękawicy 5 zr.; od N. N. przez urząd paraf. w Tarnowie 5 zr. 15 kr.; przez mandataryusza Pieczonkę z Breńkonopki od właścicieli dóbr, duchowieństwa i gmin przez niego reprezentowanych 52 zr. 30 kr.; od plebana z Jurkowy ks. Dyonizego Klimaszewskiego 5 zr.; od pani właścicielki dóbr J. Herzberg 1 zr.; od dzierzawcy Maxymiliana Szemet 2 zr.; od gm. Niedomice 1 zr.; od gm. Łęk. 2 zr. 24 kr.; od gm. Ilkowice, Sauska i Ruda 2 zr. 27 kr.; od gm. Bobrowniki wielkie 24 kr.; od gm. Rudno 36 kr.; od gm. Siedlec 1 zr. 15 kr.; od gm. Biała 21 kr.; od proboszcza Celarskiego 5 zr.; od proboszcza Matulewicza 2 zr; od poczmistrza Rosse z Dembicy 2 zr.; od oberzysty Radeckiego ztamtąd 1 zr.; od oberzysty Langera ztamtąd 1 zr.; od mand. Krause ztamtąd 2 zr.; od S. Grosser ztamtąd 1 zr.; od Kopla Tiefenbrun 1 zr.; od trzech chrześcij. członków gminy ztamtąd 14 kr.; od 8. izrael. członków gminy ztamtąd 3 zr. 5 kr.; od dominium Dembica 5 zr.; od plenipotenta dóbr pana Niklas 1 zr.; od Weissenborn 30 kr.; od A. L. 2 zr.; od gminy Zyraków 41 kr.; od gm. Zawada 1 zr.; od gm. Zyrakowska wola 1 zr.; od gm. Bereznica 40 kr.; od gm. Paszczyna 48 kr.; od gm. Sępnica 21 kr.; od proboszcza Miczaka 1 zr.; od proboszcza Rog 1 zr. Razem 142 złr. 46 kr.

Następnie złożył mandataryusz Pieczonka z Breńkonopki na rzecz pogorzelców Brodzkich uzyskaną w drodze składek sumę 21 złr. 31 kr.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te wspaniałomyślne dary z wyrazem najczulszego podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 19. marca. Dla instytutu ślepych, który ma być założony we Lwowie, wpłynęły znowu następujące dary:

Od gminy Tudorow 2 zr.; od gm. Barankówka 1 zr. 30 kr.; od gm. Burdiakowce 4 zr.; od gm. Piszczałyńce 42 kr.; od gm. Wysuczka 40 kr.; od urzędu dekanalnego w Biały w drodze składek 7 zr. 6 kr.; od gm. miasta Żywca z kasy miejskiej 20 zr. m. k. Następnie złożono dla dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu Tarnowskiego: Komisarz obwodowy i przełożony obwodu Czortkowskiego kawaler Myrbach 2 zr.: komisarz obwodowy Wyszyński 1 zr.; komisarz obwod. Pauli 1 zr.; sekretarz obwod. Wachtel 1 zr.; protokolista cyrkularny Vrecha 1 zr.; konficient rachun. Łuszczyński 30 kr.; poborca podatków Madejski 1 zr.; kontrolor przy urzędzie podatkowym Mattausz 20 kr; oficyał przy urzędzie podatkowym Eisselt 20 kr.; kalkulant cyrkul. Bielsni 20 kr.; gub. koncept. praktykant Kopystyński 1 zr.; praktykant kancelaryi Iżewski 15 kr.; kancelista Haływany 20 kr.; lekarz obwodowy Stecher; 1 zr.; komisarz drogowy Englisch 1 zr.; katecheta Biernacki 15 kr.; praktykant cyrkul. Złochowski 30 kr.; praktykant Zaręba 15 kr.; kancelista cyrkul. Ostrowicz 45 kr.; kancelista Byliński 20 kr.; kancelista Mroczkowski 15 kr.; Zaleszczycki proboszcz obr. łac. w drodze składki 5 zr. m. k.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te szczodrobliwe dary z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 3. kwietnia. Na wezwanie w. ministerynm spraw wewnętrznych wyjechał wczoraj wieczorem Jego Excellencya Szef kraju naszego hr. Agenor Gołuchowski do Wiednia.

(Ustawa o izbie handlowej i przemysłowej.)

Wiedeń, 29. marca. Jutro będzie publikowana nowa ustawa o izbie handlowej i przemysłowej tak w dzienniku ustaw państwa i rządu jako też w Gazecie Wiedeńskiej. Wiadomo, że Wiedeńska izba handlowa oświadczyła się stanowczo przeciw temu projektowi, podczas gdy Pragska i Berneńska izba oceniła dostatecznie jego zalety. Nowy projekt wyraża potrzebę, by izbom poruczono zbiór i porządek materyału dotyczącego statystyki przemysłu i handlu, i żeby im dano upoważnienie żądać potrzebych objaśnień od różnych przemysłowych osób i korporacyi swego okręgu. Można im także przyzwolić utrzymywanie tego wpływu, jaki już teraźniejsze ustawodawstwo nakazuje przyzwolić handlowemu i przemysłowemu stanowi na wybor asessorow przy sądach handlowych, następnie na rozpoznawanie planów powstających towarzystw akcyonaryuszów, wpisywanych do protokołu ugod towarzystwa, już teraz należałoby przydzielić je izbie handlowej i przemysłowej jako najstosowniejszej rozjemczyni w procesach handlowych i w sporach między dawcą roboty a robotnikiem. Izby są rozwiązalne. Spólne obrady izb różnych okręgów mogą tylko za pozwoleniem ministerstwa być odbywane. Następnie z powodu niepodobnej do wykonania ustawy z dnia 3. października 1848 oświadcza rząd, iż nie może brać na siebie obowiązku zapytywania izb przed wydaniem nowych ustaw o handlu i przemysłowości. Publikacya protokółu izb handlowych ma na wszelki sposób nastąpić. Członkami izb mogą być osiedli od pięciu lat w okręgu istotni kupcy i profesyoniści. Nowa ustawa wypracowana jest w ogóle z nadzwyczajną jasnością i obszernym na rzecz poglądem.

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 26go marca. W czeskich kopalniach srebra uzyskano od miesiąca listopada 1849 az do schyłku stycznia 1850: 43.000 grzywien; w przeciągu czasu tego wybito w mennicy 50.262 grzywien srebra, wartości pieniężnej 3.270.039 złr. 44 kr. śreb.

— Ministeryum finansów poleciło domowi bankierskiemu Bethmann w Frankfurcie wypłacać znów kupony austr. metalików według przypadającego kursu, z czem się od roku 1848 wstrzymywano.

— Dla mennicy tutejszej nadszedł nowy transport złota i srebra w dwóch skrzyniach z górniczych miast węgierskich. (Ll.)

Przy rozdawaniu orderu Maryi Teresy ozdobiono najprzód Barona Haynau za świetny wojenny czyn pod Temeswarem dnia 9go sierpnia, wielkim krzyżem. Również i Feldzeugmeister książę Windischgrätz otrzymał ten krzyż za oględnosć i energię, z którą przytłumił powstanie w Wiedniu i Pradze. Między oficerami ozdobionymi krzyżem rycerskim, znajduje się także rosyjski jenerał Grotenhjelm, który dowodził siedmiogrodzkim korpusem posiłkowym.

(Depesza telegraficzna.)

Wiedeń, 30. marca. Litografowana korespondencya austryacka zawiera następujące najnowsze wiadomości telegraficzne:

Paryż, 28. Komisya mianowana do rozpoznania ustawy o druku przyjmować będzie w poniedziałek deputacyę dziennikarzy. — Renta 5proct. stała 90 fr. 35 cent. — 3proct. 55 fr. 90 cent.

Stutgarda, 27. Zgromadzenie krajowe odroczono do 27. kwietnia.

Ameryka.

(Śmierć księcia Don Alphonso, następcy tronu w Brazylii.)

Rio-Janeiro. Okręt „Le Petrel" który temi dniami zawinął do portu w Falmouth przywiózł z Rio-Janeiro wiadomość o śmierci księcia Don Alphonso następcy tronu w Brazylii. Młody ten książę umarł 9. stycznia. (Ind.)

Hyszpania.

(Komisya podatkowa. — Odkrycie złota.)

Madryt, 12. marca. Gazeta rządowa zawiéra dekret królewski, mocą którego mianowana jest komisya podatkowa przyłączona do ministerstwa finansów.

Dziennikowi „Heraldo" donoszą z Grenady:

„Mamy tu już niemal nową Kalifornię — a przynajmniej ten sam szał, te same nadzieje i pominąwszy zbrodnie, to samo prawdopodobieństwo nabycia bogactw. Jestto starożytna tradycya, że rzeka Darro spławia piasek złoty, dowodzi to już jej nazwisko poetyczne Dauro, lecz zrobiono odkrycie, że nie w rzece Darro lecz na rozległych ziemiach w okolicy Grenady znajduje się ten kruszec tak drogi i tyle poszukiwany.

Przedłożono już cywilnemu gubernatorowi więcej jak sto próbek piasku złotego. Mieszkańcy w Huerta, Vega, Monachi, Dilar i Zubia znajdują się w rodzaju wzburzenia, albowiem u nich to znajduje się ten kosztowny piasek a nikt czem innem się niezatrudnia jak myciem tego piasku i wydobywaniem zeń złota.

Zwiedziłem wczoraj okolicę zwaną Dona Juana gdzie piasek złoty jest najobfitszy i widziałem więcej jak 300 ludzi zajętych szukaniem złota. Zaprowadziwszy tu stosowne maszyny będzie można wydobyć znaczne sumy.

To odkrycie zaszło w bardzo pomyślną porę dla tej nieszczęśliwej prowincyi.

Anglia.

(Pałac dla Królowej w Irlandyi. — Żale Irlandczyków. — Pierwsza proklamacya przeciw demonstracyom w Irlandyi.)

Londyn, 18. marca. Według doniesień kilku dzienników zaczęto już urządzać w Dublinie pałac położony w parku Phönix — gdzie niegdyś zasiadał parlament irlandzki, a teraz przeznaczony na rezydencyę dla J. M. królowej, która po zniesieniu godności wicekrólewskiej będzie tam czasami przemieszkiwać. — Sprawiedliwsze wszakże jeszcze żale Irlandczyków niż te względem utrzymywanej potąd niepożytecznej posady wice-króla zasadzają się na tem, iż prawie wszystkie wyższe urzęda w Irlandyi nie zajmują Irlandczycy lecz Anglicy lub Szkoci. Dublin Advocate pisze w tej mierze: „Arcybiskupem Dublińskim jest Anglik, płatnikiem irlandzkiej listy cywilnej jest Szkot. Nadkomisarzem irlandzkich prac publicznych jest Anglik. Nawet lordem namiestnikiem jest także Anglik i t. d. Angielscy i irlandzcy urzędnicy w Irlandyi zostają w ogóle w takim do siebie liczebnym stosunku jak 35: 1." W ministeryum zasiada jak wiadomo jeden tylko Irlandczyk, dyrektor mennicy Lator Shiel, z wyjątkiem może jeszcze lorda Palmerstona, którego rodzina największą posiada dóbr ziemskich w Irlandyi, i który piastuje stałą godność irlandzkiego para. — Pierwsza proklamacya przeciw demonstracyom stronniczym w Irlandyi weszła już w prawomocność w skutek aktu parlamentarnego z 12. marca, i ogłoszona w urzędowej gazecie Londyńskiej. Zapadła ona bez wątpienia z powodu odgrażania się północno-irlandzkich katolików, iż w dniu św. Patrycyusza chcą się zebrać i zemścić się na Oranżystach za przeszłoroczne w Dolly-Brae wypadki. (A. a. Z.)

Francya.

(Wniosek pana Larochejaquelin. — Komisya rozpoznająca projekt ustawy o druku.)

Paryż, 26. marca. Przy końcu dzisiejszego posiedzenia izby prawodawczej zaszło zdarzenie, które się zrazu zdawało być ważne lecz skończyło się śród powszechnej wesołości. Pan Larochejaquelin przesłał prezydującemu izby propozycyę, aby 1. czerwca zgromadzenie narodowe wydało odezwę do ludu francuskiego celem nakłonienia go do deklarowania się względem kwestyi monarchyi albo też republiki. Pan Dupin prezydujący zgromadzenia niechciał odczytać tej propozycyi uważając ją przeciwną konstytucyi, lecz zgromadzenie samo uchwaliło odczytanie, co gdy nastąpiło, przeszła izba jednogłośnie i bez dyskusyi do porządku dziennego.

Komisya rozpoznawała dziś projekt ustawy ścieśniającej wolność druku. Pewną jest rzeczą, że projekt ten wyjdzie z komisyi zupełnie zmodyfikowany szczególnie w punktach tyczących się dzienników na prowincyi. Tego celu dopnie ostatecznie agitacya wywołana przez dzienniki paryskie przeciw temu projektowi; komisya porobi w nim odmiany, które znacznie ulżą położeniu dzienników departamentalnych, lecz mało tylko zmienią ustawę w punktach ściągających się do dzienników paryskich, tak iż zmodyfikowana ustawa może więcej utrudni położenie dzienników paryskich, aniżeliby to było wynikło z pierwotnego projektu rządowego.

Należy jeszcze zwrócić uwagę na jedno z postanowień tego projektu mianowicie na zaprowadzenie stępla od którego dzienniki uwolniły się w sposób mniej więcej rewolucyjny. Stępel bowiem niezniesiono w drodze prawodawczej legalnej. Dzienniki uwolniły się ob tej opłaty w sposób gwałtowny i samowolny w skutku rewolucyi lutowej. Rząd prowizoryczny, który potrzebował pieniędzy przypomniał nawet, że stępel niejest zniesiony i że dzienniki powinny poddać się temu prawu. Wnet powstały nato wszystkie dzienniki paryskie, a rząd prowizoryczny, który niestał na silnych nogach, musiał ustąpić przemocy. Że dzienniki demokratyczne czerpią swe prawo z czynu tak rewolucyjnego, nic w tem niemasz dziwnego, lecz trudniej sobie wytłumaczyć równe w tym względzie postępowanie dzienników umiarkowanych. (Indep.)

(Wniosek pułkownika Lemiercier względem rekrutacyi.)

Paryż, 26. marca. Komisya inicyatywy parlamentarnej ma sobie zlecone rozpoznanie wniosku pułkownika Lemiercier względem rekrutacyi. Wniosek ten jest następujący:

Art. 1. Rządowi tylko samemu przysługa władza zastępstwa w armii. Art. 2. Każdy konskrybowany chcący być zastąpionym przed losowaniem złoży do rąk poborcy gminy sumę 500 franków. Art. 3. Każdy konskrybowany na którego przypadł los i który chce mieć zastępcę, złoży do rąk poborcy swego okręgu sumę 1200 franków. Art. 4. Każdy konskrybowany zamożnych rodziców, który swoim numerem będzie uwolniony lub otrzyma uwolnienie z powodu błędu fizycznego nieprzeszkadzającemu mu wszakże pracować, będzie płacił retrybucyę państwu. Art. 5. Retrybucye dzielić się będą na cztéry klasy (od 50fr. do 300 fr.) Art. 7. Każdy wojskowy lub marynarz jest upoważniony iść za zastępcę skoro wysłużył swoją kapitulacyę. Zatrzyma rangę swoją w korpusie w którym służył, i otrzyma oprócz tego sumę 1000 franków, którą się ulokuje w kasach oszczędności. Połowa procentów będzie mu dana na wydatki, a druga połowa przyłączy się do kapitału. Art. 8. Jeżeliby zastępca powtórnie chciał wejść w służbę, tedy miałby te same korzyści co pierwszą razą a oprócz tego pobierałby po 21 letniej służbie roczną pensyę 100 franków. (Indep.)

(Posiedzenie Akademii paryzkiej.)

Paryż, 26. marca. Dziś w południe zebrała się Akademia paryzka dla wyboru członka na miejsce pana Feletz. Ponieważ panowie Lacretelle Jay i Ancelot niebyli obecni a pp. Droz, Brifant, Toqueville są słabi, przeto zgromadzenie składało się tylko z trzydziestu trzech członków. Posiedzenie zaczęło się odczytaniem listów kandydatów. Na twarzach poważnych senatorów literackich zajaśniał uśmiech w chwili kiedy stały sekretarz p. Villemain odczytał list wiecznego kandydata pana Grimand, oprócz którego cztérech było kandydatów, pp. Alfred be Musset, Emile Deschamp, Montalembert i Nisard, między którymi liczyć należy dwóch kandydatów literackich, pana Alfred de Musset i p. Emile Dechamps. Przy pierwszem głosowaniu głosy były podzielone w sposób następujący: Alfred de Musset, 6, Montalembert, 12; Nisard, 16. Ponieważ większość jest 27 głosów a żaden z kandydatów jej nieotrzymał, przystąpiono więc do drugiego a potem i do trzeciego głosowania. Liczby się niezmieniły. Po pięciu głosowaniach zawsze ten sam okazał się rezultat, przeto Akademia odroczyła wybór do miesiąca listopada. Panowie Montalembert i Nisard byli kandydatami politycznymi, kandydaturę pana Montalembert popierał p. Thiers, a kandydaturę pana Nisard wspierał p. Guizot. Panowie Alfred de Vigny, Empis, Cousin, Lamartine i Victor Hugo głosowali niezmiennie za panem de Musset. (Indep.)

(Ustawa o druku przedmiotem dyskusyi w wydziałach. — Zdania dzienników o tej ustawie.)

Paryż, 23. marca. Ostatnie wiadomości z wydziałów (3 godz.) wskazują na to, iż spodziewać się znacznych modyfikacyi w kwestyi kaucyi od dzienników, zwłaszcza gdy i p. Pidoux oświadczył, że przezto przytłumionoby dzienniki departamentalne (ponajwiększej części legitymistyczne). Natomiast mają wprowadzić stępel 5 centymów i podatek od ogłaszań. Zachowanie się w tej sprawie dzienników umiarkowanych, spowodowało złożenie na dniu wczorajszym rady ministeryalnej. Przepisy zawarte w tej nowej ustawie prasy są następujące: Dzienniki więcej niż dwa razy na tydzień wychodzące w Paryżu, tudzież w departamentach Sekwany i Oise, Sekwany a Marny i Rhone składać mają kaucyi 50,000 franków, dzienniki zaś dwa razy tylko na tydzień wychodzące, 40.000, a raz na tydzień lub miesiąc wydawane, 20,000 franków. W innych nie wyrażonych tu departamentach wynosić mają kaucye te 20,000 i 12,000 franków. Prócz tego podlegają dzienniki wychodzące w pierw wymienionych departamentach tudzież w miastach liczących więcej jak 50.000 mieszkańców, stęplowi 4 centymów od każdego arkusza, w innych zaś 2 centymów. Wszelkie broszury mniejszej jak 10 arkuszowej objętości podlegają również stęplowi 4 centymów. Między członkami opierającymi się na wczorajszem posiedzeniu najbardziej przeciw ustawie prasy i ustawie tyczącej się klubów, postrzegano także jenerała Lamoricière. Utrzymują, że partya legitymistów chce się połączyć z Lewą przeciw projektowi, zaczem łatwo może być odrzucony. Według innych znów wieści miał rząd przyrzec legitymistom cofnięcie projektu ustawy względem burmistrzów, jeżeliby głosowali za przyjęciem ustawy o druku, co jednak nie jest rzeczą prawdopodobną.

„Journal des Debats" wyraża się o tej projektowanej ustawie druku następnie: „Ustawa ta nie zgadza się z naszemi interesami, tem mniej jeszcze z naszemi zasadami i życzeniem. Jesteśmy tego zdania, że wspomniona ustawa jest mniej jeszcze niż skuteczna, i właśnie przeciwna temu celowi, jaki rząd sobie założył. Wiemy wszakże o tem dokładnie, że podczas rewolucyi musi wolność odpo-

wiadać za wszystko i wszystkich.“ „Opinion publique“ wzywa legitymistów usilnie, aby przeciw ustawie głosowali. „Dix Decembre“ kładzie uwagę, iż mimo tego przekonania swego, że tylko prezydent republiki może obecnie wstrzymać zamieszanie, niedolę i upadek Francyi, przecież zastrzega sobie własny swój sąd, i zatem oświadcza się przeciw tej ustawie. „Credit“ ubolewa z przyczyny przedłożenia tego projektu, i tuszy sobie, że wszystkie umiarkowane dzienniki równie przeciw niemu się oświadczą. Toż i „Assemble nationale“ nie zgadza się wcale z projektem. Jedyny tylko dziennik Pays popiera tyczącą się ustawę, mówiąc między innemi: „Nowe prawa represyjne pochwalamy zupełnie. Z tem wszystkiem jednak sądzimy, iż obok nich muszą dane być i inne jeszcze przepisy, dążące w równy sposób do wspólnego celu. Represya powinna zabezpieczyć porządek i zarazem przyczyniać się do postępowego rozwoju.“ (P. S. A.)

(Wrażenie wywołane po departamentach ustawą o druku.)

Paryż. 26. marca. Rada ministrów zajmowała się dziś doniesieniami prefektów, jakie wrażenie zrobił w departamentach przedłożony projekt do ustawy o druku. Około 250 dzienników departamentowych oświadczyło się przeciw projektowi. Oprócz tego według tych doniesień przygotowują się ze wszystkich klas protestacye przeciw temu projektowi. Legitymistyczni wyborcy Paryża doręczyli wczoraj reprezentantom swojej partyi protestacyę przeciw obydwom projektom ministeryalnym o druku i klubach, z licznemi podpisami. Dzienniki tej barwy podzielają dzisiaj tę w najdobitniejszym tonie ułożoną protestacyę. Wszyscy członkowie komisyi do ustawy o klubach sprzyjają projektowi. Komisya do ustawy o klubach obrała pana Berryer prezydentem, Demourthier sekretarzem. Komisya dla ustawy o druku odbyła już dwie sesye i prawie jednogłośnie oświadczyła się przeciw podwyższeniu kaucyi. Względem stępla nic jeszcze nieudecydowano. Legitymiści w komisyi są sprawcami uchwały, by reprezentantów druku Paryża i departamentów przesłuchano. Ministeryum nadesłało jedną część dokumentów dla sprawozdania o ustawie względem burmistrzów.

(Kurs giełdy paryzkiéj z 26. marca.)

Renty 5% — 89.75; 3% — 55.50.

Szwajcarya.

(Sprawy zgromadzenia federacyjnego mające przyjść pod dyskusyę.)

Dziennik „Suisse“ przytacza, że zgromadzenie związkowe chociaż powiększej części w kwestyi stopy menniczej przychyla się do Frankfurtu, jednakże będzie się ociągać z przyjęciem zaprojektowanej w tej mierze ustawy do dalszego czasu, a przynajmniej nie uczyni to na najbliższem zaraz posiedzeniu. Kwestyę tę odroczą najprędzej na posiedzenie lipcowe, a wtenczas okaże się, jak o niej teraz już sądza. Inne sprawy zgromadzenia związkowego mające przyjść z porządku do dyskusyi, są następujące: Ustawa względem wywłaszczenia kolei żelaznych, umowy cłowe, kwestya względem warowni Genewskich (nad czem próżno juz rozwodzić się, bowiem to nie dźwignie nazad szańców); rada zaś stanowa ma wziąć pod rozpoznanie uchwaloną od rady narodowej organizacyę wojska. Spraw politycznych nie będzie wiele, zaczem sesya moze się wkrótce ukończyć. (A. a. Z.)

Włochy.

(Posiedzenie izby deputowanych. — Skład senatu sardyńskiego.)

Turyn, 20. marca. Na wczorajszem posiedzeniu izby deputowanych odpowiadał minister spraw wewnętrznych na wniesione interpelacye względem publicznego spokoju i bezpieczeństwa wyspy Sardynii. Minister zdał pomyślne wcale objaśnienia o stanie tej wyspy, poczem zgromadzenie przeszło do dziennego porządku i do debat nad projektem tyczącym się pensyi wojskowych.

Skład senatu sardyńskiego jest następujący: 16 Piemontanów, 16 mieszkańców z Liguryi, 6 Sabaudczyków, 5 Sardyńczyków, 1 z Lombardyi, 1 z księstw. Razem 90. Oprócz księcia Genuy i księcia Carignan znajduja się w senacie 15 ministrów, 5 ministrów państwa, 2 byłych członków izby deputowanych, 4 dyplomatow, 12 urzędników, 20 oficerów z armii lądowej i z marynarki, 6 arcybiskupów i biskupów, 4 radźców państwa, 2 jeneralnych intendantów, 8 osób wyszczególniających się talentami i zasługami swemi, 32 którzy przeszło 3000 liwrów opłacają podatku. (D. R.)

(Rząd sardyński pośrednikiem między Anglią i Toskanią w kwestyi indemnizacyjnej.)

Florencya. Dziennik „Constuzionale“ donosi, że rząd toskański zaproponował, aby pośrednictwo w kwestyi indemnizacyjnej między Anglia a Toskanią polecić trzeciemu mocarstwu, jakoż Anglia przystając na to wybrała pośrednikiem rząd sardyński, który przeto decydować będzie, jakie wynagrodzenie należy się poddanym angielskim mieszkającym w Liwurnie, którzy ponieśli szkody z powodu oblężenia tego miasta. (Ind.)

(Przygotowania do podróży Jego Świątobliwości.)

Neapol. 15. marca. Każdy gotuje się do podróży; kardynał Antonelli zajmuje się urządzeniem stacyi po drodze. Oddział kawaleryi towarzyszyć będzie papieżowi aż do miejsca, gdzie stoją załogi francuskie, ztamtąd pójdzie podróż dalej za porozumieniem się z jenerałem Baraguay d'Hilliers. Ciało dyplomatyczne oczekiwać będzie papieża u bramy Rzymu pod portalem św. Jana Laterańskiego, gdzie się odśpiewa Te Deum; potem ciało dyplomatyczne odprowadzi papieża aż do Watykanu. Za przybyciem swojem do Rzymu będzie miał Ojciec Św. swoją gwardyę szwajcarską i gwardyę szlachecką. Straże honorowe odbywać będą wojska francuskie. (Ind.)

(Obóz neapolitański. — Pomnożenie sił marynarki.)

Neapol, 14. marca. Przeszłego tygodnia wymaszerowało ztąd kilku oficerów z generalnego sztabu inżynierów, tudzież kilkaset pionierów ku granicy Abbruzzów dla wytknięcia tam wielkiego okopanego obozu dla trzech do czterech brygad. Zdaje się, że to niebędzie tylko obóz dla popisów wojskowych, bo na ten cel daloby się wynaleźć w pobliżu daleko lepsze miejsce, które łączy w sobie góry i doliny, i koleją żelazną ułatwiłoby znacznie transport pochodów wojskowych. Obóz ten ma być założony niedaleko Cbieri Garigliano naprzeciw dystryktu Frosinone w państwie kościelnem. — Wojenną marynarkę neapolitańską powiększono znowu o kilka statków. Wielki parопływ Bombay, kupiony niegdyś przez prowizoryczny rząd Sycylijski od kompanii Oriental-Peninsular-Steam-Navigation za 60,000 funt. sztr. został w procesie przez Kingsbench przyznany królowi, jako prawemu właścicielowi. Również tanią akwizycyę zrobiono w pięknej parowej fregacie Victis, która już od przeszłego lata stoi na kotwicy w Darsena. U Sycylijczyków miała nazwę Independenza. Następnie pomnożą marynarkę o jeden okręt liniowy o 86 działach w miejsce statku Vesuvio, o jedną parową fregatę i korwetę pierwszego stopnia; te 3 okręta budują się na drugiej stronie odnogi w Castellamare naprzeciw naszego portu i wkrótce będą spuszczone z warsztatu. To pomnożenie morskich sił zbrojnych (niemal o $1/3$) postępuje równym krokiem z pomnożeniem armii lądowej, która według wojskowego etatu z roku 1848 będzie liczyć 50,000 ludzi, lubo jak się później okazało, nie mogła przedtem wystawić w pole tylko 40,000, a teraz będzie do 90,000 ludzi pomnożona.

Niemce.

(Program pana Bodelschwingh.)

Erfurt. Dosłowna treść programu, który p. Bodelschwingh d. 22. wieczór przedłożył w sali gmachu przy dworcu kolei żelaznej, a 92 deputowanych obu izb natychmiast podpisali, jest następująca: „Niżej podpisani mają sobie za obowiązek przyłożyć się według sił swoich do ukończenia niemieckiej konstytucyi w duchu i znaczeniu przymierza z 26. maja z. r. w obwarowanym tymczasowie przez dobrowolne przystąpienie rządów zakresie; uczynią to z tem mocnem przekonaniem, że w takim zakresie spoczywa zaród do zupełnego połączenia Niemiec w związkowe państwo, zniewalające tak zewnątrz jak wewnątrz do poważania. Niżej wyrażeni są przekonani, że przedewszystkiem potrzebne jest spieszne ukończenie dzieła, do którego są powołani, jeżeli powstające przeciw temu nieprzyjażne siły mają być pokonane, i że to przyspieszenie uskutecznić można, tylko: 1) jednomyślnem działaniem sejmu z rządami sprzymierzonemi, a 2) przyjęciem projektu do konstytucyi, tudzież uzupełniającego dodatkowego aktu przed rewizyą.“

Program pana Bodelschwingh podpisało dotychczas 87 deputowanych izby ludu, to jest niemal połowa tych, co dotychczas przybyli. Z izby państw podpisało dopiero 22 deputowanych, jest to stosunkowo nierównie mniejsza liczba.

(Dwie główne partye w parlamencie Erfurckim. — Wiadomości bieżące.)

Berlin, 26. marca. Przy wyborze prezydującego izby ludu w Erfurcie, który jak wiadomo padł na pana Simon, okazała się siła dwóch głównych partyi według liczby obecnych deputowanych. Zdaje się, że większość idąca za programem pana Bodelschwingh jeszcze się wzmocni deputowanymi, którzy mają przybyć; frakcya Gerlach-Stahl niemogła się jeszcze dotąd porozumieć względem programu.

Na dzisiejszem posiedzeniu izby ludu przedłożono ze strony rady administracyjnej relacyę o stanie sprawy konstytucyi niemieckiej. Druga izba badeńska zezwoliła znaczną większością głosów na przeniesienie wojsk badeńskich do Prus.

Przywrócony znowu zakon rycerzy maltańskich zrobił, jak z Wiednia donoszą, użytek z swego prawa mianowania ambasadorów. (D. Ref.)

(Rozprawy izby drugiej.)

Drezdno, 26. marca. Na dzisiejszych obradach izby drugiej nad ustawą względem rokoszu utrzymał się wniosek następującej osnowy:

Na wypadek rokoszu może rząd zasuspendować do czasu postanowienia niemieckich praw zasadniczych względem aresztowania, domowej rewisyi i prawa zborów, w szczególnych powiatach lub miejscach, wszelakoż pod następującemi tylko warunkami: 1) Rozporządzenie to musi być w każdym zachodzącym razie podpisane przez wszystkich ministrów; 2) Ogół ministerstwa zasiągnąć ma oraz pozwolenia zastępstwa narodowego, zwłaszcza jeźli zastępstwo to jest właśnie zgromadzone. W przeciwnym razie ma być w ciągu dni 14 zwołane, i środki przedsięwzięte do potwierdzenia podane, inaczej ważność wspomnionego rozporządzenia po dniach 14 ustaje. Aż do potwierdzenia tych środków ze strony zastępstwa narodowego, odpowiedzialni są za nie wszyscy ministrowie.

Przyjęto przytem jeszcze dodatek Klingera: Jeźli izby są rozwiązane, tedy rozpisane być mają nowe wybory bezzwłocznie a izby wraz zwołane, inaczej nstaje samo przezsię po upływie trzech miesięcy ogłoszona suspenzya praw zasadniczych. Tak więc wyczerpnięte właściwą treść prawa. (D. R.)

(Sprawy drugiej izby.)

Karlsruhe, 23. marca. Izba druga załatwiała na swoich ostatnich posiedzeniach najprzód najważniejszą ustawę co do wyrównania kosztów za pomoc zbrojną do przytłumienia powstania majowego. Rzecz godna uwagi, iż W. Księstwo Badeńskie wychodzi z tej zasady, (jak-to się okazuje z wyrazów ministra spraw wewnętrznych), jako pomoc wojskowa dana państwu Badeńskiemu wyszła na korzyść całych Niemiec, zaczem i koszta jej powinny być rozłożone na ogół związku. Oświadczenie to wszakże wyrzeczone było tylko nawiasem; jakoż zasada ta nie tyczy się wcale danego przedmiotu, zwłaszcza, że idzie tu przedewszystkiem o rozłożenie według słuszności na szczególnych kontrybuentów krajowych tej kwoty, jaką kraj istotnie już wyłożył. Z tem wszystkiem jednak dała uwaga ta powód deputowanemu Fischler do przedłożenia wniosku tej treści, iżby rząd starał się jak najusilniej o rychły zwrot zaległych należytości za opatrzenie potrzeb wojsk rzeszy niemieckiej w zimie 1848—1849 roku. Izba uchwaliła ten wniosek, i w końcu przyjęła całkowicie prawo wszystkiemi głosami przeciw jednemu; co się zaś tyczy szczegółów jego, tedy jakkolwiek one ważne są dla kraju Badeńskiego, przecież mając wyłącznie miejscowe tylko znaczenie, nie przychodzą tutaj pod ściślejszy rozbiór. (D. R.)

(Posiedzenie izb hanowerskich.)

Hanower, 20. marca. Pierwsza izba przyjęła ustawę o polowaniu.

Dzisiejsze posiedzenie izby drugiej rozpoczęto odczytaniem relacyi rządowej o rozejmie zawartym w Malmö, której treść opiewa głównie, że Dania przyjętego na siebie zobowiązania względem zwrócenia kosztów za przejęte okręta niedopełniła, ponieważ z jej strony spłacono tylko tę wartość szacunkową, która przez licytacyę za wspomnione okręta wpłynęła; niemieckie zaś rządy uiściły się jak najzupełniej z obowiązku swego co do wynagrodzenia straty, jaką Dania przez zabranie jej okrętów poniosła. Rząd przeto ma nadzieję, że właściciele tych okrętów otrzymają indemnizacyę ze strony rzeszy, i radzi tymczasowo zwrócenie sumy tej zdać na kasę krajową; suma ta dla właścicieli okrętów w naszym kraju wynosi 3400 talarów Rząd zaś wypłacił Danii 5775 tal. 23 groszy srebrnych. (G. W.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 27. marca.)

Met. Austr. 5% — $78^1/_4$; $4^1/_2$ pct. 68. Akc. bank. 1120 L. Sard. $31^3/_4$. Hyszp. 3% — $28^5/_{16}$. Polskie 300 — $122^1/_2$ L.; 500 — $79^1/_2$.

Prusy.

(Stronnictwa w parlamencie Erfurckim. — Wiadomości bieżące.)

Berlin, 26. marca. Według najnowszych wiadomości z Erfurtu stoją naprzeciw sobie dwie partye, właściwa pruska i tak zwana niemiecka czyli Gotajska w daleko większej opozycyi, niż jak zwykle bywa w zwyczajnym podziele dwu izb na lewą i prawą stronę. Jednakże Gotajczycy należą najszczególniej do lewej strony tak w Erfurcie jak w Berlinie. Są oni, jak donosi list z Erfurtu, w różanem usposobieniu, że wyszły od nich plan konstytucyi en bloc nawet za zgodą rządu zbliża się do urzeczywistnienia. Stronnictwo to obchodzi nowy tryumf z powodu tej sławnej okoliczności, że pan Simson, który jako prezydent zgromadzenia w kościele ś. Pawła ofiarował królowi cesarską koronę, teraz obrany jest także prezydentem Erfurtskiej izby ludu.

Rozdwojenie przymierza z 26. maja przez cofnięcie się Hanoweru i Saxonii tudzież niektóre inne od tego czasu zaszłe wypadki skłaniają rząd a mianowicie pana Radowitz do przyzwolenia teraz na nie jedną rzecz, o której przed kilką tygodniami ani słyszeć niechciał. Spadanie wszystkich zagranicznych i krajowych papierów. równie jak i handlowych weksłów na naszej giełdzie zdaje się być bezpośrednim skutkiem niepewnych wypadków za granicą, a jeszcze bardziej tej okoliczności, że z zagranicy nadeszły liczne polecenia do sprzedawania papierów.

W kilku dziennikach wyrażona jest obawa, że z Westfalii zagraża misya Jezuitów. Zdaje się, że ta pogłoska podobna jest do podanej przed kilku miesiącami wiadomości, że tu zamyślają dwa klasztory budować. — Niezawodna jest, że znana autorka hrabina Ida Hahn przyjmie pojutrze publicznie w kościele ś. Jadwigi wiarę katolicką.

(Usiłowanie parlamentu Erfurckiego.)

— 25. marca. Parlament Erfurcki dąży z oględnością i energią do wytkniętego celu usilując unię państw niemieckich jak najspieszniej przywieść do skutku. Program wypracowany przez pana Bodelschwingh i podpisany już przez większość członków obydwóch izb podaje dobrą rękojmię spiesznego załatwienia najważniejszych kwestyi. Tworzące się partye poczynają występować albo jako zwolenniki tego programu (w przeważającej większości) albo jako przeciwnicy jego.

Konstytujące zgromadzenie w Hamburgu odbyło po dłuższej pauzie bardzo burzliwe posiedzenie, jednak zdołano w końcu przynajmniej tymczasowo przywieść do skutku porozumienie z senatem. (D. R.)

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 9. marca. Posłowie Anglii i Rosyi mieli konferencye z tureckim ministrem spraw zagranicznych.

Mr. Marsch, poseł Ameryki północnej, rozpoczął swoje dyplomatyczne wizyty odwidzeniem francuskiego posła, jenerała Aupick.

Przyległości cesarskiego pałacu Czeregan, do którego należą nadzwyczaj piękne ogrody, oświetlone są gazem.

Stosownie do życzenia Samiotów zrewidowano zupełnie organiczny statut dla wyspy Samos. (Jour. de Const.)

(Wiadomości z Bośnii.)

Zara, 18. marca. Według najnowszych korespondencyi z Bośnii, pisze Wiener Zeitung, podali powstańcy w Krainie wezyrowi w Trawniku swoje zażalenia na uciemiężenia i niesprawiedliwość Baszy w Bihaczu z tym dodatkiem, że jeżeli ich zażalenia uwzględnione nie będą, połączą się z innemi dystryktami Bośnii, które również są w powstaniu.

Indye Wschodnie.

(Niektóre szczegóły o buncie w 66 pułku armii Pendżabskiej.)

Dziennik „Bombay Times" podaje niektóre szczegóły bliższe o wspomnionym w gazecie naszej buncie w 66tym pułku armii Pendżabskiej: „Zdaje się, że głównym powodem oburzenia tego pułku bengalskiego w Umritsir było zniżenie żołdu, któremu obecna drożyzna żywności i oddalenie żołnierzy od ich pomieszkań jeszcze więcej dodały podniety. Pierwsze symptomata niekarności objawiły się przy sposobności parady w dniu 1. lutego, na której pomimo napomnień ze strony komenderującego majora Troup kilku żołnierzy niechciało stanąć do szeregu, co jednakże w końcu na wezwanie oficerów swych uczynili.

Major Troup, spostrzegłszy tak niebezpieczne usposobienie żołnierzy, wyprawił natychmiast posłańca do gubernatora jeneralnego, który właśnie był w drodze do Umritsir z wojskiem swojem, upraszając go aby część wojska swego jak najspieszniej wyprawił do miasta. 2go lutego miał major Troup energiczną lecz umiarkowaną przemowę do żołnierzy 66 pułku, a że pomiędzy nimi zaczęły się pokazywać nowe oznaki nieukontentowania, kazał jednego z oficerów, który najgłośniej pomrukiwał, natychmiast uwięzić. Kilku żołnierzy chciało się sprzeciwić wykonaniu rozkazu tego, lecz wkrótce uspokoił ich zupełnie, poczem przy pomocy znajdującego się w twierdzy pułku konnicy pod dowództwem pułkownika Bradford, i nadesłanych od gubernatora posiłków, udało mu się rozbroić całkiem tych zuchwalców, i położyć tym sposobem koniec buntowi, który zdawał się przybierać bardzo niebezpieczny charakter. Oficerów tych, którzy podniecali rozruch, oddalono od służby, 70ciu szeregowców przyaresztowano, a dwie najburzliwsze kompanie oddalono od reszty pułku. Mianowany w tym celu trybunał inkwizycyjny zajął się niezwłocznie wyśledzeniem istoty czynu, a po skończonych obradach jego, wyda sąd wojenny wyroki na winnych. Dzienniki wychodzące w Lahora wychwalają bardzo majora Troup, pułkownika Brandford i zostającego pod ich rozkazami wojska, za ich energiczność, którą się odznaczyli przy wspomnionych wypadkach. (Lld.)

Kurs lwowski.

Dnia 3. kwietnia.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	26	5	30
Dukat cesarski	5	30	5	36
Półimperyał zł. rosyjski	9	36	9	40
Rubel śr. rosyjski	1	50	1	52
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	50	100	—
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	15

(Kurs giełdy warszawskiej z 26. marca.)

Listy zast. nowe 14 Rub. $81^1/_2$ kop.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 2. kwietna. Hr. Łoś Jarosław, z Narola. — Czerwiński Jan z Nadycza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 2. kwietnia. Puzyna Józef do Słobudki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. i 2. kwietnia:

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	28 0 6	— 6	— 1°	zachodnii	pochm.
2 god. zr.	28 0 5	— 1	— 6,5°	„ „	„ ⊙
10 g. w.	28 0 4	— 5		cicho	pogoda
6 god. zr.	28 0 3	— 7,5	+ 2	połud.-wschodni	„
2 god. zr.	28 0 2	+ 2	— 7,5	„ „	„ ⊙
10 g. w.	27 11 11	— 2		cicho	pochm. „

TEATR.

Dziś: komedya polska: **„Chłopi arystrokraci"** i komedyo-opera: **„Okrężne."**

Jutro: opera niem. **„Linda von Chamounix."**

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. Drukarni rządowéj.